

Uzasadnienie

Projekt rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej w sprawie sposobu podziału części oświatowej subwencji ogólnej dla jednostek samorządu terytorialnego w roku 2019 stanowi wykonanie upoważnienia zawartego w art. 28 ust. 6 ustawy z dnia 13 listopada 2003 r. o dochodach jednostek samorządu terytorialnego (Dz. U. z 2018 r. poz. 1530 i ....).

W celu doprecyzowania sposobu mierzenia skali zadań oświatowych i dostosowania do nich wysokości subwencji, projekt rozporządzenia uzależnia tę wysokość od liczby uczniów przeliczeniowych otrzymanej przez zastosowanie zróżnicowanych wag i wskaźników dla wybranych kategorii uczniów (wychowanków) i określonych typów i rodzajów szkół oraz wskaźnika korygującego, uwzględniającego stopnie awansu zawodowego nauczycieli. Zastosowanie tego wskaźnika umożliwi przekazanie relatywnie wyższych kwot części oświatowej subwencji ogólnej do tych jednostek samorządu terytorialnego, w których udział etatów nauczycieli o najwyższych stopniach awansu zawodowego w relacji do ogólnej liczby etatów nauczycieli jest wyższy niż średnio w skali kraju, co przekłada się na poziom ponoszonych przez poszczególne jednostki samorządu terytorialnego wydatków na wynagrodzenia nauczycieli.

W zastosowanej w projekcie rozporządzenia kalkulacji liczba uczniów przeliczeniowych przemnażana jest przez finansowy standard podziału subwencji. Standard ten (oznaczony symbolem „A” w załączniku do rozporządzenia) otrzymuje się dzieląc kwotę ogólną subwencji (SO) pomniejszoną o 0,4 % rezerwy, przez ogólną liczbę uczniów przeliczeniowych. Zgodnie z algorytmem podziału części oświatowej subwencji ogólnej na rok 2019 szacuje się, że finansowy standard A wyniesie ok. 5.593¹ zł. W stosunku do roku 2018 (5.409 zł) wzrośnie on o ok. 3,4 %, tj. o ok. 183 zł.

Przepisy projektu rozporządzenia w § 1 i 2 odnoszą się do całego obszaru zadań oświatowych, które realizują jednostki samorządu terytorialnego, i mają charakter obrazujący sposób ustalania poszczególnych parametrów i wag, użytych w algorytmie dla obiektywnego dokonania podziału środków części oświatowej subwencji ogólnej.

W kwocie subwencji oświatowej na 2019 r. zostały uwzględnione środki na realizację nowych zadań oświatowych, spośród których za najważniejsze należy uznać:

---

¹ Na podstawie danych statystycznych o liczbie uczniów (wychowanków) oraz etatów nauczycieli przyjętych do naliczenia wstępnych kwot części oświatowej subwencji ogólnej na rok 2019. Kwota finansowego standardu A może ulec zmianie w przypadku korekty danych o liczbie uczniów (wychowanków) oraz liczbie etatów nauczycieli na poszczególnych stopniach awansu zawodowego w roku szkolnym 2018/2019 wykazanych w systemie informacji oświatowej (wg stanu na 30 września 2018 r. oraz 10 października 2018 r.).

- sfinansowanie skutków finansowych zmian dotyczących liczby etatów nauczycieli oraz awansu zawodowego (w tym również w zakresie dzieci 6-letnich i starszych w wychowaniu przedszkolnym),
- sfinansowanie skutku przechodzącego podwyżki wynagrodzeń nauczycieli od 1 kwietnia 2018 r.,
- sfinansowanie podwyżek wynagrodzeń dla nauczycieli w wysokości 5% od 1 stycznia 2019 r.,
- przesunięcie środków w wysokość 1 875 tys. dla Ministra Rolnictwa w związku z przejęciem kilku szkół rolniczych.

W projekcie rozporządzenia na 2019 r., w stosunku do rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej w sprawie sposobu podziału części oświatowej subwencji ogólnej dla jednostek samorządu terytorialnego w roku 2018, zaproponowano następujące zmiany w załączniku:

1. Wprowadzenie dwóch wag na realizację działań z zakresu pomocy psychologiczno-pedagogicznej o wartości 0,025 dla szkół podstawowych i gimnazjum (waga P₄₆) i o wartości 0,012 dla szkół ponadpodstawowych (waga P₄₇). Waga obejmie uczniów z kategorii dzieci i młodzież (wszystkich, a nie tylko objętych pomocą) w szkołach ogólnodostępnych realizujących obowiązki szkolny lub nauki. Zróżnicowanie tych wag wynika z odsetka osób korzystających z pomocy psychologiczno-pedagogicznej w danym typie szkoły: w szkole podstawowej i gimnazjum średnio w kraju 35 % uczniów jest objętych pomocą psychologiczno-pedagogiczną, w szkołach ponadpodstawowych ok. 19%². Średnio na ucznia korzystającego z pomocy będzie przypadła kwota ok. 340 zł.
2. W zakresie wag na szkolnictwo zawodowe:

zaproponowano wprowadzenie rozwiązania uwzględniającego zróżnicowania kwot naliczanych na uczniów objętych kształceniem zawodowym w oparciu o prognozowane zapotrzebowanie na pracowników w danym zawodzie na rynku pracy. Rozwiązanie to polega na wprowadzeniu dwóch nowych wag na uczniów klas I kształcących się w zawodach, na które prognozuje się zwiększone zapotrzebowanie. Uczniowie klas I, którzy rozpoczynali kształcenie w zawodzie, na który prognozuje się zwiększone zapotrzebowanie na rynku pracy, będą do końca cyklu kształcenia w szkole traktowani przy podziale subwencji na kolejne lata, tak jak w 2019 r. (czyli będzie na nich naliczana dodatkowa subwencja) nawet w przypadku zmiany ww. prognozy w kolejnych latach. Takie rozwiązanie zapewni stabilność finansową samorządów w kształceniu zawodowym, będą one miały pewność, że decyzja o uruchomieniu kształcenia w zawodzie, na który prognozuje się zwiększone zapotrzebowanie, do zakończenia kształcenia w tym zawodzie będzie przekładać się na wyższe finansowanie w ramach subwencji. Wartość wagi na uczniów kształcących się w zawodach, na które prognozuje się zwiększone zapotrzebowanie wyniesie 0,2 (ok. 1 120 zł na ucznia), z wyłączeniem uczniów będących młodocianymi pracownikami realizującymi praktyczną naukę zawodu u pracodawcy, dla których waga wyniesie 0,08 (ok. 447 zł na ucznia).

² Część danych o liczbie uczniów korzystających z pomocy psychologiczno-pedagogicznej będzie dostępna dopiero po uzyskaniu danych z 30 września 2018 r. (zajęcia rozwijające umiejętności uczenia się, porady i konsultacje). W wyliczeniach nie brano pod uwagę zajęć pomocy, na które jest już odrębna waga w algorytmie tj. uczniów klas terapeutycznych.

a)

W wadze zostali uwzględnieni uczniowie klas I w branżowych szkołach I stopnia, w technikach i szkołach policealnych. Lista zawodów uwzględniona w wadze: elektronik, elektryk, kierowca mechanik, technik automatyk, mechatronik, operator maszyn i urządzeń do przetwórstwa tworzyw sztucznych, operator obrabiarek skrawających, magazynier-logistik, technik elektronik, murarz-tylnkarz, technik elektryk, technik energetyk, technik informatyk, technik mechatronik, ślusarz, mechanik-monter maszyn i urządzeń, technik mechanik, technik transportu kolejowego, technik elektroenergetyk transportu szynowego.

Zróżnicowanie tej wagi odrębnie dla młodocianych pracowników ma swoje uzasadnienie, bowiem młodociani pracownicy mogą realizować doksztalcanie teoretyczne w branżowej szkole I stopnia, a kształcenie praktyczne realizują u pracodawcy. Zgodnie z ramowym planem nauczania w branżowej szkole I stopnia na kształcenie zawodowe praktyczne dyrektor szkoły musi przeznaczyć co najmniej 60% godzin z kształcenia zawodowego. To oznacza, że szkoła realizuje nie więcej niż 40% godzin kształcenia zawodowego teoretycznego. Ponadto w zawodzie określonym w prognozie zapotrzebowania na pracowników w danym zawodzie na rynku pracy, pracodawca po spełnieniu określonych warunków może otrzymać dofinansowanie kosztów kształcenia młodocianego pracownika do 10 000 zł przy okresie kształcenia wynoszącym 36 miesięcy (w przypadku pozostałych zawodów – do 8 081 zł),

b) w zakresie kosztocłonności pozostawiono wagi na kształcenie zawodowe w podziale na 4 grupy,

c) w wyniku analizy kosztocłonności proponuje się zmniejszyć finansowanie uczniów kształcących się w szkołach policealnych w następujących zawodach: technik rachunkowości, technik ochrony fizycznej osób i mienia, opiekunka środowiskowa, opiekun osoby starszej, technik archiwista, asystent kierownika produkcji filmowej/telewizyjnej, technik usług pocztowych i finansowych. Zmniejszenie wagi nastąpi z wartości 0,23 do 0,10, tj. z ok. 1 286 zł do poziomu 559 zł na ucznia,

d) w wyniku analizy podstaw programowych pod kątem wyposażenia oraz kosztocłonności kształcenia w zawodach proponuje się zmianę (zmniejszenie finansowania) w przyporządkowaniu zawodów do wag, tj. planuje się w kilkunastu zawodach: technik eksploatacji portów i terminali, technik lotniskowych służb operacyjnych, technik teleinformatyk, technik wiertnik, wiertacz, technik prac biurowych, technik procesów introligatorskich, technik papiernictwa, technik renowacji elementów architektury, technik geolog, introligator, drukarz, technik procesów drukowania, zmniejszenie finansowania z poziomu 0,29 do 0,23.

3. Zmniejszenie liczby uczniów gimnazjów dla dzieci i młodzieży wskaźnikiem 33,3% w związku z całkowitym wygaśnięciem gimnazjów od 1 września 2019 r.

4. Zwiększenie liczebności uczniów szkół ponadgimnazjalnych i ponadpodstawowych dla dzieci i młodzieży w związku ze wzrostem liczby uczniów ww. szkół od 1 września 2019 r. (absolwentów gimnazjów oraz pierwszych absolwentów ośmioletniej szkoły podstawowej) odpowiednim wskaźnikiem:

a) dla liceów ogólnokształcących: 6,81%,

b) dla techników: 13,40%,

c) dla branżowych szkół I stopnia: 9,20%.

W wyliczeniach wskaźnika założono następujący rozkład uczniów między ww. typami szkół 44,5% - liceum ogólnokształcące, 40,5% - technikum, 15% branżowa szkoła I stopnia. Ponadto zaproponowano w szkołach ponadgimnazjalnych i ponadpodstawowych w powiatach ziemskich zwiększenie liczby uczniów klas I o 10% od 1 września 2019 r. Zakłada się, że w powiatach ziemskich nastąpi wyższy wzrost liczb uczniów klas I szkół ponadpodstawowych niż wynikający z rekrutacji dwóch roczników dzieci, związany z dysponowaniem przez te szkoły wolnymi miejscami.

5. Zwiększenie liczebności uczniów do wag dla wychowanków internatów i burs o 11%. Podwójna rekrutacja do szkół ponadgimnazjalnych i ponadpodstawowych od 1 września 2019 r. spowoduje również wzrost liczby uczniów w internatach i bursach.
6. Wprowadzenie wagi o wartości 0,05 (co wyniesie ok. 280 zł na ucznia) dla uczniów kształcących się w zawodach kierowca mechanik lub technik transportu drogowego. Jest to zmiana wynikająca z rozwiązania przyjętego w projekcie ustawy o zmianie ustawy – Prawo oświatowe i ustawy o systemie oświaty oraz innych ustaw (obecnie procedowanej przez Sejm, przyjętej przez Rząd RP na posiedzeniu w dniu 25 września 2018 r.). Rozwiązanie to polega na wprowadzeniu badania psychologicznego dla kandydatów do szkół chcących podjąć naukę w ww. zawodach. Zgodnie z projektem ustawy koszt tego badania ponosił będzie organ prowadzący szkołę. Środki naliczone tą wagą mają zrekompensować organom prowadzącym koszty ponoszone na opłacenie badania psychologicznego kandydatów do kształcenia się w zawodach: kierowca mechanik albo technik transportu drogowego. Koszt badania zgodnie z obowiązującym rozporządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 8 lipca 2014 r. w sprawie badań psychologicznych osób ubiegających się o uprawnienia do kierowania pojazdami, kierowców oraz osób wykonujących pracę na stanowisku kierowcy (Dz. U. poz. 937) wynosi 150 zł. Ponieważ waga naliczana jest na uczniów kształcących się w tych zawodach a liczba kandydatów może być wyższa, wartość wagi została skalkulowana przy założeniu, że w tych zawodach będzie się rekrutować prawie 2 kandydatów na 1 miejsce.
7. W zakresie wag na uczniów należących do mniejszości narodowych i etnicznych, w związku z rozpoczęciem funkcjonowania 8 klasy szkoły podstawowej od 1 września 2018 r. zaproponowano zmianę limitów wielkości grup uczniów mniejszości, które decydują o stosowaniu poszczególnych wag. Poniżej zmiany limitów w latach 2017–2019:

Wartości graniczne limitów dla szkół kształcących uczniów mniejszości w podziale na typy szkół

SP	GIM	PONADGIM
2017 r.		
84	42	42
60	30	30
2018 r.		
98	28	42
70	20	30
2019 r.		
112	14	42
80	10	30

8. Zmiany dostosowujące do zmian delegacji zawartej w art. 28 ust. 6 ustawy z dnia 13 listopada 2003 r. o dochodach jednostek samorządu terytorialnego, zaproponowanych w projekcie ustawy o zmianie ustawy – Prawo oświatowe i ustawy o systemie oświaty oraz innych ustaw (obecnie procedowanej przez Sejm, przyjętej przez Rząd RP na posiedzeniu w dniu 25 września 2018 r.). W wyniku tych zmian w projekcie rozporządzenia m.in. usunięto definicję uczniów liceów ogólnokształcących dla dorosłych, którzy uzyskali świadectwo dojrzałości oraz uczniów szkół policealnych niebędących szkołami specjalnymi, którzy uzyskali dyplom potwierdzający kwalifikacje zawodowe.

Proponuje się, aby przepisy rozporządzenia weszły w życie z dniem 1 stycznia 2019 r., co wynika z charakteru przedmiotowego rozporządzenia. Określa ono sposób podziału części oświatowej subwencji ogólnej, jaki stosowany będzie w roku 2019 przy uwzględnieniu wartości kwotowych wynikających z założeń, które zostaną przyjęte w ustawie budżetowej na rok 2019, zatem akt ten powinien obowiązywać od początku roku budżetowego.

Zgodnie z art. 5 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingsowej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. z 2017 r. poz. 248) projekt rozporządzenia zostanie udostępniony w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie internetowej Ministerstwa Edukacji Narodowej. Projekt rozporządzenia zostanie również udostępniony w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie internetowej Rządowego Centrum Legislacji.

Projekt rozporządzenia nie zawiera przepisów technicznych w rozumieniu rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie sposobu funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych (Dz. U. poz. 2039 oraz z 2004 r. poz. 597), w związku z tym nie podlega notyfikacji.

Projekt rozporządzenia nie ma wpływu na działalność mikroprzedsiębiorców, małych i średnich przedsiębiorców w rozumieniu ustawy z dnia 6 marca 2018 r. – Prawo przedsiębiorców (Dz. U. poz. 646, 1479, 1629 i 1633).

Przedmiot regulacji nie jest objęty zakresem prawa Unii Europejskiej.